

ТРАНСФОРМАЦІЇ В СУСПІЛЬСТВІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МІЖОСОБИСТІСНІ СТОСУНКИ У СІМ'Ї

На сучасному етапі свого розвитку суспільство зазнає трансформацій, які все частіше проявляються в усіх його сферах. Не виключенням є сім'я, як найперший, найвизначніший осередок виникнення та соціалізації особистості, що дозволяє їй у подальшому житті зберігати свою ідентичність, єдність проявів у різноманітних ситуаціях і спільнотах.

Зміни у політичному, економічному, ідеологічному житті країни значною мірою впливають на міжособистісні стосунки подружжя, батьків і дітей зокрема, які можуть набувати як позитивного так і негативного характеру.

Метою доповіді є висвітлити вплив суспільних трансформацій на внутрішньосімейні міжособистісні стосунки.

Сім'я – це мала соціальна динамічна група людей, які разом проживають, планують спільний бюджет, об'єднані шлюбними зв'язками, кровною спорідненістю. З точки зору теорії систем, сім'я – це соціальна система, тобто комплекс елементів і їхніх властивостей, що знаходяться в динамічних зв'язках і стосунках один з одним. Така сімейна система являє собою групу людей – членів сім'ї – пов'язаних загальним місцем проживання, спільним господарством, а головне – стосунками.

Для більшості людей сім'я являє собою найбільш емоційно значуще соціальне середовище. Характер взаємодії усередині сім'ї є чинником, що дозволяє їй самій відчувати єдність, усвідомлювати власну цілісність і унікальність.

Сучасна сім'я, як і все суспільство, зазнала значних змін. Вона з різних причин недостатньою мірою виконує свої функції. Зростає кількість неблагополучних сімей, у яких батьки не в змозі (або не бажають) виховувати своїх дітей. Дефекти сімейного виховання здебільшого є основною причиною деформації особистості у подальшому [1, с.29].

У сімейному середовищі мають місце й конфлікти, як результат недостатнього взаєморозуміння, взаємопідтримки, розбіжностей у життєвих позиціях, поглядах та орієнтирах його членів.

Варто вказати на те, що все частіше причинами виникнення конфліктних ситуацій у сім'ї являються не лише внутрішні, але й зовнішні чинники, до яких ми відносимо економічну нестабільність та кризу культурної ідеології.

На нашу думку економічна нестабільність сприяє розходженню думок у подружжя щодо вибору шляхів забезпечення сім'ї матеріальними та духовними благами, що нерідко супроводжується емоційною напругою та призводить до виникнення конфліктів, які нерідко мають деструктивний характер.

Криза культурної ідеології передувє зниженню загального рівня моральності сучасної молоді, що викликає хвилю обурення у старшого покоління у зв'язку із відмінностями у виховних середовищах обох вікових груп. Як наслідок – погіршення взаємовідносин між різними поколіннями в сім'ї, нерозуміння та уникнення один одного в результаті чого виникає психологічний дискомфорт.

Таким чином, враховуючи сучасні мінливі умови, в яких перебуває сім'я, та їх вплив на її функціонування і розвиток, ми можемо говорити про необхідність застосування ряду психотерапевтичних технік з метою надати допомогу подружжю, батькам і дітям у вирішенні проблем та конфліктів, що виникають під дією зовнішніх факторів.

Література:

1. Сіроштан С. Дефекти сімейного виховання // Психолог. – 2005. – №34. – С. 29

SUMMARY

Iryna Ilchenko

TRANSFORMATIONS IN SOCIETY AND THEIR INFLUENCE ON INTERPERSONAL RELATIONS IN FAMILY

The changes in the political, economic, ideological life of country to a great extent affect the interpersonal relations in the family.

In a domestic environment the conflicts take place. All more frequent by reasons origin of conflict situations in family there are not only internal but also external factors to which we take economic instability and crisis of cultural ideology.

Кавівець Т.М.

Чернівецький національний університет, Україна

ВПЛИВ КАР'ЄРНОГО РОСТУ НА ДИНАМІКУ ПОДРУЖНІХ СТОСУНКІВ

На етапі ранньої дорослості відбуваються зміни у спонукальній сфері особистості, спричинені соціальною ситуацією розвитку, об'єктивними завданнями та проблемами цього етапу її життя.

Однак протягом періоду ранньої дорослості, як і всього дорослого життя людини, відбуваються суттєві зміни в її спонукальній сфері. Вони лише незначною мірою зумовлені специфічними віковими перетвореннями в організмі і передусім визначаються особистісними, соціальними і культурними чинниками.

Людина, яка вступає в доросле життя, опиняється перед необхідністю розв'язання багатьох проблем, серед яких найважливішими є одруження, народження й виховання дітей, вибір професійного шляху. Ці події очікує і в певний час переживає більшість людей. Такі події вимагають прийняття особливих рішень, що свідчать про підтримання, розширення чи зміну раніше сформованих поглядів, виникнення нових потреб і мотивів поведінки.

У ранньому дорослому віці відбувається становлення соціально зрілої особистості, хоча окремі люди у зв'язку з певними обставинами залишаються ще соціально незрілими.

Ранній дорослий вік є періодом життєвих починань, які здебільшого відповідають сформованим у юнацькому віці планам щодо особистого та професійного життя, кар'єри. Тому одним із найважливіших завдань особистості є узгодження мрії з реальністю, бажаного і можливого.

Цілі, що ставлять перед собою молоді люди, нерідко бувають нереальними. Найчастіше вони є наслідком непомірно високих домагань чи нав'язаного батьками життєвого сценарію. У цьому разі настанови типу «Основне – вища освіта, а яка – не важливо», «Не вийшло в мене – вийде у моєї дитини» підміняють реальність нереалізованими мріями інших людей. Часто молодь розчаровуються і відбувається втрата сенсу життя, а юнацька мрія про майбутні досягнення може так і залишитися нереалізованою. Щоб подолати таку мотиваційну настанову, людина повинна цілком перебрати на себе відповідальність за своє життя, а для реалізації планів мусить самостійно обрати життєву стратегію з урахуванням зовнішніх обставин і своїх можливостей.

Необхідність вибору власної життєвої стратегії є загальним принципом для молодих чоловіків і жінок, попри те що їхні мрії суттєво різняться між собою.

Мрії чоловіків є однорідними, пов'язаними з досягненнями на роботі, кар'єрою, бізнесом.

Мріям жінок властива неоднорідність: вийти заміж і зробити кар'єру. Більшого значення вони надають одруженню. У ранньому дорослому віці особливо важливим є формування мотивацій стосовно основних рішень цього періоду життя: одруження і неодруження, вибір професії та професійної діяльності.

Утворення сім'ї є передбачуваною подією періоду ранньої дорослості. Більшість молодих людей готова до одруження, однак час його здійснення може бути різним. Власна сім'я задовольняє особливу потребу кожної людини, яку американський філософ і психолог Еріх Фромм (1900-1980) назвав потребою у встановленні зв'язків (раніше цю потребу задовольняла батьківська сім'я).

Створивши сім'ю, людина отримує змогу про когось турбуватися, за когось відповідати, одночасно формує умови для власної безпеки та захищеності.

Кохання, близькість та кар'єрний ріст є запорукою задоволення своєю сім'єю.

Існують мотиви професійного вибору особистості:

- практичні інтереси (висока зарплата, престиж, кар'єра, умови праці та ін.);
- батьківські настанови. Осіб, котрі в дитинстві перебували в центрі уваги сім'ї, часто в дорослому віці приваблюють професії, що дають змогу контактувати з людьми і відчувати їхню повагу;